

eningsagen. I § 29 fratages der fuldstændig Forbrugsforeningerne den Ret, som de hidtil have haft til at fordele Spirituosa mellem Medlemmerne, vel at mærke med Undtagelse af det bayeriske Ol. Jeg skal for øvrigt i Parentes bemærke, at jeg giver den ærede sidste Taler fuldstændig Ret i, at det bayeriske Ol ikke blot er lige saa slemt som Vin og Brændevin, men efter min Mening er det i Grunden værre. Jeg kunde derfor bedre have fundet mig i, at det forbydes Forbrugsforeningerne at fordele bayerisk Ol, end i, at det forbydes dem at fordele Brændevin. Det bayeriske Ol er jo meget mere tillokkende og meget farligere for Ungdommen. Det er nu en Gang saaledes, at ude paa Landet er bayerisk Ol ikke Arbejdernes Drik, i hvert Fald ikke, saa vidt jeg er kendt paa Landet; derimod er det saaledes, at for mange ældre Arbejdere, som leve af tør Kost, f. Eks. Skovarbejdere, som gaa med deres Madtase paa Ryggen, kan en lille Snaps — i hvert Fald i mange Tilfælde — være en Nødvendighedsagenstand, medens det bayeriske Ol, som sagt, slet ikke bruges af Arbejderne. Men i det hele taget vilde jeg gerne have, at der slet ikke lagdes nogen Hindring i Vejen for, at Forbrugsforeningerne kunde fordele baade den ene og den anden Slags Spiritus. Jeg har i Grunden ikke slet ved at forstaa, hvad der egentlig berettiger denne Paragraf i Lovforslaget. Det har hidtil været saaledes, at Forbrugsforeningerne paa Landet have haft Ret til at fordele enhver Vare imellem Medlemmerne undtagen netop de Varer, der særlig kunne betragtes som faldende ind under Apotekernæringsen. Apotekernæringsen er jo overordentlig stærkt beskyttet her i Landet; der gives ingen som helst anden Næring, som er i den Grad beskyttet. Paa dette Omraade er Fordeling bleven Forbrugsforeningerne forbudt ved Lov — eller rettere sagt ikke ved Lov, men ved Dom, idet Domstolene have afgjort Spørgsmaalet derhen, at Forbrugsforeningerne have Lov til at fordele alle andre Varer, men ikke nogen, som vedrører Apotekernæringsen. Det er f. Eks. ikke tilladt en Forbrugsforening at købe en Pot amerikansk Olie og fordele den imellem sine Medlemmer. Gør den det, kan den ifalde en meget stor Straf, 200 Kr. for hvert Bestyrelsesmedlem. Naar Bestyrelsen bestaar

af 7 eller 9 Medlemmer, er det jo en temmelig betydelig Straf. Fra først af have vi i vore Brugsforeninger paa Landet haft Lov til at uddele Spiritus, uden at man gjorde nogen Ophævelse, men saa kom der en Tid, hvor det blev paalagt Brugsforeningerne at betale Næringsstat, det var ved Loven af 2den Juli 1870. Det blev forunderligt nok paalagt Brugsforeningerne at svare Næringsstat, altsaa Afgift af Retten til at uddele Spiritus mellem deres Medlemmer indbyrdes. Det er en ganske forunderlig Bestemmelse, der nærmer sig stærkt det meningsløse, thi naar det alle Begne fra erkendes, at Brugsforeningernes Virksomhed ikke skal betragtes som en Handel, men som en Fordeling af Varer mellem Medlemmerne indbyrdes, er der ikke megen Mening i, at der skal svares en Afgift til Stat og Kommune for denne Tilladelse til indbyrdes Fordeling af en særlig Vare, naar de ellers kunne fordele alle Varer uden Afgift. Man forstaar ikke, hvad der ligger til Grund herfor. Men lad imidlertid den Ting være, hvad den vil, Forbrugsforeningerne have ikke gjort nogen som helst Indvending derimod, og det havde heller ikke kunnet nytte noget — man skal jo rette sig efter Lovens Bestemmelse — de have tiet og betalt. Men hvis det nu skulde komme dertil, at det fuldstændigt skulde forbydes Brugsforeningerne at fordele disse Varer, hæveder jeg bestemt, at det er en Ret, ikke blot mod Brugsforeningerne, men mod mangfoldige fattige Menninger paa Landet, for hvem disse Foreninger hidtil have været en uvurderlig Støtte. Jeg har en Gang haft Beslighed til her i Salen nærmere at udvikle den Nyttelighed — jeg kan gerne sige Beslignelse — disse Foreninger have bragt mange Smaafolk paa Landet. Det var, da vi første Gang behandlede Næringsloven, hvilken Lov, som bekendt, ogsaa har stillet sig til Opgave at gøre Indblik paa Brugsforeningerne, som om man saa Sagen fra et Købmandsskade. Jeg skal ikke gentage dette, men kun sige, at jeg har megen Beviser ved at forstaa, at denne § 24, som kun er meget lille, kun bestaar af to Linier, egentlig er kommen ind her i Loven for at modarbejde Drifkeriet. Hvis jeg troede, at den vilde kunne virke i denne Retning, kunde jeg maaske endda gaa med til den. Men det er i alt Fald mit Syn paa Sagen, at denne lille Paragraf,